

Bilaga Områdesbeskrivningar

Förslag på natur/kulturresevat

Bronsålderssundet

Förslaget innefattar ett område som är ca 50-70 hektar stort och gränsar till naturreservatet Nordre älvs estuarium. Bronsålderssundet är ett område med mycket höga kulturmiljövärden. I området finns ett stort antal fornlämningar, av vilka flera härrör från bronsåldern. Bronsålderssundet är dessutom en del av ett större område som bedöms vara värdefullt för landskapsbilden, enligt stadens översiktsplan.

Naturen är av varierad karaktär. Området innefattar bland annat jordbrukslandskap, lövskog, buskmark, bergsmark, betes- /gräsmark, vattenmiljöer och mosaikmiljöer. Området har flera delar med ekskog samt inslag av trädarter som rönn, björk, asp, körsbär, hassel, med flera. Även slåtterängar med rik flora förekommer, vilka slås i Kulturmarksföreningens regi. Minst två av stadens ansvarsbiotoper finns inom området - "Våtmarker inklusive dammar och småvatten" samt "bryn".

Flera naturvårdsarter är registrerade inom området, inklusive rödlistade arter som till exempel hasselsnok, grönfink och svinrot. Fynd har gjorts av minst 3 av stadens ansvarsarter – klockgentiana, ejder och ål. I stadens karta över samlade ekosystemtjänster varierar områdets värden mellan måttligt och höga.

Sammanhanget till stadens översiktsplan och grönblå infrastruktur bedöms vara gott. Enligt översiktsplanens strategikarta ska området vara en del av stadens gröna kilar och blågröna samband. Större delen av området redovisas som "Värdefulla natur- och friluftsområden" samt "Värdefull kulturlandskap och kulturmiljö" i översiktsplanen. En liten del redovisas även som "Ekologiskt känsliga områden". Utöver detta spelar området en roll i värnandet av flera riksintressen – habitatdirektivet, fågeldirektivet, naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv samt högexploaterad kust. Hotet mot området bedöms vara stort, främst på grund av exploateringstryck. Genomförbarheten av att bilda resevat här bedöms vara medelstor.

Utvidgning av Delsjön

Utredningsområdet är ett cirka 600 hektar stort område. Detta omfattar stora delar av Delsjöområdet som inte redan är skyddat som naturresevat. Området har ett rikt friluftsliv med exempelvis rastplatser, utsiktsplats, eldplats, motionsanläggningar, samt gång-, cykel- och ridvägar.

Naturen inom föreslaget område har en stor variation med höga värden. Området innefattar minst 2 av stadens ansvarsbiotoper - "Våtmarker inklusive dammar och småvatten" samt "Parker och alléer med gamla träd". Möjligtvis finns även ansvarsbiotopen "Nordlig ädellövskog". Limniska inslag inkluderar en sjö, bäckar och våtmarker. Skogliga inslag innefattar träd av ek, bok, björk och gran. Inom området finns även skog av ädellövblad och triviallöf, samt kärrskog, fuktskog, hedekskog och blåbärstallskog med ek- och björkinslag. I nordvästra delen av området finns ett flertal gamla och skyddsvärda träd, samt en allé. Även rödlistade trädarter som exempelvis skogsalm och naverlönn är registrerade i området. Enligt små inventerade delar av området finns en måttlig mängd död ved.

Flera naturvårdsarter är registrerade inom området, inklusive rödlistade arter som mindre hackspett, korallticka, hasselsnok, sexfläckig bastardsvärmare, med flera. I området har fynd av 1 av stadens ansvarsarter, ål, registrerats. Områdets natur utgör dessutom viktiga födosökmiljöer för fladdermus, samt häckning- rast- och övervintringsområden för fåglar.

Sammanhanget till stadens översiktsplan och grönblå infrastruktur bedöms vara gott. I översiktsplanen redovisas hela området som "Värdefulla natur- och friluftsområden", och till största delen även som "Ekologiskt särskilt känsliga områden". Området utgör dessutom den innersta delen av en grön kil i stadens strategikarta. Inom området ska även riksintressena "kulturmiljövård" och "friluftsliv" tillgodoses, enligt översiktsplanen. Hotet mot området bedöms vara stort, på grund av exploatering utmed naturområdets kanter. Genomförbarheten av att bilda reservat här bedöms vara relativt hög, eftersom all mark är kommunägd, men är beroende av områdets avgränsning.

Skändla

Förslaget innefattar ett område som är cirka 70–80 hektar stort. Området bedöms ha höga friluftsvärden. Även kulturmiljövärdena är höga eftersom det är ett område som tidigare låg vid gränsen mellan Norge och Sverige. Här förekommer gravar och boplatser från yngre järnålder/vikingatid. I området finns även en skyltad slinga för dessa kulturmiljövärden. Utöver detta har området en unik miljö med bland annat radby och slätteräng med kalk.

Området bedöms ha relativt höga naturvärden, eftersom det inom området finns ädellövträd, död ved, slätterängar, kalvnos och ett flertal rödlistade arter.

Sammanhanget till stadens översiktsplan, grönblå infrastruktur och styrande dokument bedöms vara gott. I översiktsplanen redovisas området som "Värdefulla natur- och friluftsområden". Kopplingen till miljö kvalitetsnormer är relativt svaga. Inom området finns ansvarsarterna bryn och nordlig ädellövskog. Området bedöms ha relativt god utvecklingspotential kopplad till såväl natur som kultur. Hotet mot området bedöms vara stort, på grund av igenväxning och exploatering. Genomförbarheten av att bilda reservat här bedöms vara relativt hög, eftersom kommunen äger större delen av marken

Hökälla/Kville

Förslaget innefattar ett område som är cirka 70 hektar stort. Området sträcker sig från Skogomebäcken, genom Hökälla, och vidare längs med Kvillebäcken.

Området bedöms ha höga kulturmiljövärden och relativt höga friluftsvärden. Naturvärdena i området är höga, bland annat eftersom det förekommer rödlistade arter som spetsnate och knölnate, samt många fågelarter i Hökällan. Området bedöms även ha gott bidrag till övriga ekosystemtjänster genom sitt dagvatten. Inom området finns bland annat ansvarsbiotopen; Våtmarker inklusive dammar och småvatten.

Sammanhanget till stadens översiktsplan, grönbå infrastruktur och styrande dokument bedöms vara gott, sett till såväl natur som kultur. Inom området finns rekreationstråk, blå stråk och goda gröna sammanhang. Politiken har tidigare satsat på området med hänsyn till naturen. Området har även lyfts i Natur- och kulturprogrammet och Bevarandeprogrammet. Ett flertal objekt inom området är dessutom skyddade av kulturmiljölagen kapitel 2 och 4. Sammanhanget till kulturlandskap är gott också på grund av att Kvillebäcken var en vattenled och kommunikationsled i äldre tid. Längs Kvillens dalgång finns även två medeltida kyrkor. Kvillebäcken är klassad som en vattenförekomst enligt VISS. Ett naturreservat kan bidra till att uppfylla statusklassningen för till exempel ekologisk status. Området bedöms ha relativt god utvecklingspotential sett till naturen och arbete med området har varit på kartan tidigare. Det är dock oklart hur detta fortskridit. Hotet mot området bedöms vara relativt stort. Genomförbarheten av att bilda reservat här bedöms vara medelhög. Delar av golfbanan arrenderas ut men dessa områden behöver inte ingå i reservatet. En stor del av marken är dock kommunägd och genomförbarheten beror alltså på avgränsningen av området.

Billdals park

Förslaget innefattar ett område som är cirka 50 hektar stort och inkluderar stadsparken Billdals park. Inom området är både natur- och friluftsvärdena höga. Området hyser av bland annat flera skyddsvärda träd, ekskog med tallinslag, talljunghed med eninslag, bokskog samt ädellövskog med bok, ask och lönn. En del av naturen utgör födosöksmiljöer för fladdermus samt häckningsområden för fåglar. Krogabäcken slingrar sig också genom landskapet och här vandrar fisk i laxtrappan. Sett till friluftsvärdena finns det exempelvis viktiga delar för ridsporten, lekplatser samt gräsmattor för vila och picknick. Området har även relativt höga kulturmiljövärden, eftersom delar av parken är herrgårdsmiljö från 1800-talet. Utöver detta bedöms övriga ekosystemtjänster från området vara medelhöga, i och med laxfisket, dagvattnet och rening av fotbollsplaner.

Sammanhanget till stadens översiktsplan, grönbå infrastruktur och styrande dokument bedöms vara gott, sett till såväl natur som kultur. Området har ingått i grönsplanen och är idag utpekad som stadsdelpark i översiktsplanen, samt ekologiskt känsligt område. Krogabäcken som rinner genom området är en del av stadens grönbå infrastruktur. Billdals park är klassat som riksintresse för högexploaterad kust. Kopplingen till miljö kvalitetsnormer för vatten bedöms vara låg. Hotet mot området är medelstort. Ett hot skulle vara potentiella nedskärningar i resurser, eftersom skötseln i området är krävande. Genomförbarheten av att bilda reservat här bedöms vara medelhög, eftersom kommunen

äger större delen av marken. Higab äger två mindre fastigheter varav en är själva huvudbyggnaden.

Ganlet

I förslaget ingår Ganletberget, Hyndekulleberget, Hyndekullarna samt vattenområdet med öarna Långholmen och Stora och Lilla Rösö. I vattenområdet finns det ålgräsängar.

På Ganletholvön finns en välbesökt badplats och flera promenadstigar. Området omges av bebyggelse och även vissa av öarna är delvis bebyggda. Det finns spår av ett gammalt kulturlandskap och på såväl fastlandet som på öarna har det tidigare förekommit bete och bitvis finns ännu betande djur. Fastlandsdelen inom området består av flera naturtyper, bland annat hållmarksområden, gräsmarker, barrskog, småvatten och igenväxande havsvikar. Till stor del är även hållmarken och gräsmarkerna sakta igenväxande. De närliggande öarna består mestadels av hållmark med mindre strandängs-, gräsmarks- och skogspartier. En sammanställning av kända värden visar att både halvön Ganlet och havsområdet utanför är viktiga för många fågelarter, såväl häckande som rastande och födosökande. I artportalen finns flera inrapporterade fynd av insekter och kärlväxter i området, men de enda rödlistade arterna är engelsk fetknopp från 2007 och ängsstarr från 1999. I skogsområdet i öster finns flera småvatten. I området finns bland annat dessa ansvarsbiotoper: ålgräsängar, Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten, bryn. Ansvarsart som finns i området är: mottmätare, ålgräs, ejder och ål.

Förslag på biotopskyddsområden – marina

Samtliga förslag till marina biotopskyddsområden kan skyddas som antingen “Grunda havsvikar”, “Ålgräsängar” eller “Strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arters fortlevnad”, enligt förordningen om områdesskydd. Samtliga områden är utpekade som ekologiskt känsliga områden samt värdefulla havs- och vattenområden i Göteborgs stads översiktsplan.

Askimsviken

Askimsviken är en grund vik som hyser en tät ålgräsäng som är relativt stor, cirka 25 hektar. I området finns utöver ålgräsängen ytterligare en av stadens ansvarsbiotoper – “Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten”. Vikens bottenstrukturer består till största delen av sand men är lite mjukare i kanterna. I södra delen finns främst lerbotten. Botten är väl syresatt.

Utöver ålgräs har 2 av stadens ansvarsarter rapporterats inom området - ål och dvärgålgräs. Övriga arter som förekommer i viken är bland annat plattfisk, vilka har ålgräsängen som uppväxtmiljö, natingplantor, vilka har ett högt naturvärde, samt hjärtmusslor och rikligt med stubb.

Sammanhanget till stadens grönbå infrastruktur bedöms vara relativt högt. Hotet mot området anses vara relativt stort. Detta dels på grund av befintliga hot i form av bryggor, en pir och en hamn med mycket båtar, dels på grund av risken för utvecklad exploatering

i anslutning till hamnen och badplatser i området. Genomförbarheten av att bilda biotopskyddsområde här bedöms vara relativt hög eftersom en stor del av marken i området är kommunägd.

Näset, vid Askimsviken

Näset vid Askimsviken är ett område som täcker in två ålgräsängar. Tillsammans utgör ålgräsängarna en yta av cirka 20 hektar. I området finns utöver ålgräsängarna ytterligare en av stadens ansvarsbiotoper – “Ler- och sandbottnar som blottas vid lågvatten”. Vikens bottensubstrat består till största delen av sand men är lite mjukare i kanterna. I södra delen finns främst lerbotten. Botten är väl syresatt.

Utöver ålgräs har 2 av stadens ansvarsarter har rapporterats inom området: ål och dvärgålgräs. Övriga arter som förekommer i viken är bland annat plattfisk, vilka har ålgräsängen som uppväxtmiljö, natingplantor, vilka har ett högt naturvärde, samt hjärtmusslor och rikligt med stubb.

Sammanhanget till stadens arbete med grönbå infrastruktur bedöms vara relativt hög. Hotet mot området anses vara relativt stort, dels på grund av befintliga hot i form av bryggor och en pir, dels på grund av risken för utvecklad exploatering i anslutning till hamnen och badplatser i området. Genomförbarheten av att bilda biotopskyddsområde här bedöms vara relativt hög eftersom en stor del av marken i området är kommunägd.

Förslag på biotopskyddsområden – terrestra

Samtliga förslag på biotopskyddsområden är mindre än 10 hektar stora.

Krokängsparken

Krokängsparken bör prioriteras för ett lagligt skydd för sina värden knutna till främst skyddsvärda ekar. Området består av en parkmiljö helt dominerande av ek med visst inslag av klibbal och hästkastanj. Ekarna har en stor åldersvariation. Död ved finns i form av grova högstubbar och lågor mestadels av ek. I området finns flera skyddsvärda ekar. De flesta av ekarna är jätteträd och flera har stora håligheter.

Flera naturvårdsarter har påträffats inom området. Området är av Stadsmiljöförvaltningen utpekad som värdeområde för svampar och evertetrater (vedlevande insekter). Enligt en insektsinventering i området år 2013 bedömdes området vara en av kommunens mest naturvårdsintressanta ekmiljöer. I området finns en artrik skalbaggsfauna knuten till de gamla ekarna. Inga fynd av stadens ansvarsarter har gjorts i området enligt Artdatabanken, under åren 1999-2024. Ingen inventering av dessa har heller gjorts i området. Inom området hittas däremot 1 av stadens ansvarsbiotoper – “Parker och alléer med gamla träd”. Även ansvarsbiotopen “Nordlig ädellövskog” kan möjligtvis finnas i området.

Sammanhanget till stadens grönbå infrastruktur bedöms vara hög, eftersom området är beläget nära Rya skog och Bräcke diakoni som har värden knutna till gamla ekar. Området är dock utpekad som “Värdefulla natur- och friluftsområden” i Översiktsplanen

vilket minskar hotet. Genomförbarheten av att bilda biotopskyddsområde här bedöms vara relativt hög.

Kungsparken

Parken utgör tillsammans med Hagaparken och Trädgårdsföreningen en av länsstyrelsen utpekad värdekärna för Skyddsvärda träd. En mindre del av området är utpekad som värdeområde för lavar, enligt Stadsmiljöförvaltningen. Inom det föreslagna biotopskyddsområdet finns 28 utpekade Skyddsvärda träd (åtta lindar, sju almar, sju bokar, tre ekar, två askar samt en hästkastanj). Sammanlagt finns cirka 50 skyddsvärda träd i Kungsparken. I övrigt består parken av flack miljö med huvudsakligen kortklippta gräsmattor och gångbanor på lerig mark, med inslag av lönn, björk, en bokdunge, med flera arter. Några av dessa är vidkroniga och gamla. Det finns ett litet inslag av grov död ved.

Flera naturvårdarter förekommer i området och 3 av Göteborgs stads ansvarsarter har hittats i området mellan åren 1999–2024, enligt Artdatabanken. Även 1 ansvarsbiotop förekommer i området (“Parker och alléer med gamla träd”).

Sammanhanget till stadens grönbå infrastruktur bedöms vara gott, eftersom området har kilar som pekar in mot staden samt fungerar som “stepping stone” för diverse arter. Hotet mot området anses vara stort, på grund av dess centrala läge i staden. Genomförbarheten av att bilda biotopskyddsområde här bedöms vara relativt hög.